

Yaşamın Dengesi

Madde, dünyada yaşamamıza olanak sağlayan bir araçtır. Mana ise yaratılışın özü, varoluşun ruhudur; ezelidir, ebedidir. İnsan, manayı hissederek maddeyi anlamlı bir biçimde yaşamak üzere dünyaya gelir. Ancak manaya ulaşabilmek için önce maddeyle yüzleşmek, onunla hesaplaşmak gerekir. Hayattaki yerini ve etkisini kavramak gerekir.

Bu süreç, insanın içsel donanımıyla bağlantılı olarak çoğu zaman huzursuzluk ve gerginlik yaratır. Çünkü maddenin faydalarını ve zararlarını ayırt etmeden ona bağlanan insan, zamanla içsel bir yangının içinde bulur kendini. Bu yangın yakar, arındırır ve sonunda sahte benliği eritip yok eder. Geriye ise hakiki olan kalır. İşte o anda insan, kendini kabulün ve akışın doğal kucağında bulur. Ruhun özgürlüğüne, sabır ve edep eşliğinde adım atar. Varoluş, artık anlamla buluşmaya başlar.

Hayat, madde ve mana üzerine kurulu bir dengedir. Bu denge, varoluşun en temel gerçeğidir. Onu sağlayan ise ruhun akışkanlığıdır. Akışkan bir ruh hem kendini hem çevresini besler. Ancak maddeye fazlaca tutunmak bu akışı bozar; çünkü maddeleşme, aynı zamanda bencilleşmeyi körükler. Bu da mananın silikleşmesine, ruhun soğumasına neden olur. Soğuyan ruh akamaz. Akışın kesildiği yerde ise katılaşma başlar. Katılaşan yaşam anlamını yitirir. Bu anlam yitimi zamanla içsel sarsıntılara dönüşür. Ve bu sarsıntılar, bireyi ve toplumu farklı şekillerde olumsuz etkiler.

Böyle zamanlarda ruhun yeniden akışa geçmesi bir tercih değil, adeta bir zorunluluktur. Arı, kovanından çıkmadan bal yapamaz; insan da kendi yankı odasından çıkmadıkça anlam üretmez. Yaşamı beslemenin yolu, başkasına içtenlikle açılmaktan geçer. Anlam, yalnızca içe değil, dışa da açıldığında kök salar.

Bu noktada çağdaş Alman düşünür Wilhelm Schmid'in şu sözleri dikkate değerdir:

“Madde ya da şeyleşme, enerjinin soğumuş hâlidir. Soğuyan enerji maddeye dönüşür. Bu bağlamda toplumsal düzeyde dostluk, insani ilişkilerin soğumamış hâli ya da ruhun akışkanlığıdır. Bu akışkanlığa samimiyet de denebilir. Dostluktan yoksun her toplumsal yapı ise, insani ilişkilerin soğumuş hâlidir. Doğaldır ki akışkanlık birikmez; ancak soğudukça, maddeleştikçe sayılmaya ve birikmeye başlar.”

Yine 5. yüzyılda yaşamış Süryani bilgisi Menbeçli Mor Filüksinos'un şu sözleri, bu dengeyi daha derin bir boyutta açıklar:

“Ruh, bedeni yönettiğinde bedenin tüm tepkileri sağlıklı ve istikrarlı olur. Bu da insanoğluna yaraşır bir denge getirir. Ancak bedenin iradesi ruhu yönetmeye başlarsa, o zaman hayvani ve nefsanî tepkiler devreye girer. Bedenin arzularına kenetlenen bir ruh, bedeni yönetemez hâle gelir; hatta kendisini bile göremez. Ne arzularını ne de tutkularını fark edebilir. Günahın tutkularıyla körleşen ruh da böyledir; ne kendini ne de kendinden öte olanı görebilir.”

Dengede kalmak, yolda olmakla mümkündür. Herkesin kendi yolculuğunda, bu dengeyi arayışla sürdürebileceği huzurlu ve anlamlı bir yaşam dileğiyle..

Yusuf Beğtaş

www.karyohliso.com